

RHIFEDD

B2

Deunyddiau
sampl
rhesymu

Profion Rhifedd Cenedlaethol

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Deunyddiau sampl rhesymu: Canllawiau i athrawon

Bydd y profion rhesymu yn cael eu cyflwyno gyntaf mewn ysgolion yn 2014. Felly mae'n bwysig bod athrawon a dysgwyr yn dod yn gyfarwydd â gofynion y fframwaith o ran nodi prosesau a chysylltiadau, cynrychioli a chyfathrebu, ac adolygu.

Mae eitemau sampl wedi cael eu cynhyrchu ar gyfer pob grŵp blwyddyn i ddangos y mathau gwahanol o gwestiynau a fformatau gwahanol ar gyfer atebion. Mae pob grŵp blwyddyn yn cynnwys un eitem ysgogi, a gaiff ei chyflwyno drwy PowerPoint, lle y mae'n ofynnol i'r athro/athrawes ddangos gwybodaeth i'r dysgwyr yn union cyn i'r prawf ddechrau.

Diben y deunydd ysgogi yw galluogi dysgwyr i ymgysylltu â chyd-destunau anghyfarwydd. Darperir sgript i'r athrawon ond gall yr athrawon ddefnyddio'u geiriau eu hunain ar yr amod na roddir help i'r dysgwyr gyda'r rhifedd a gaiff ei asesu.

Mae'r eitemau sampl yn adlewyrchu'r galw a ragwelir. Fodd bynnag, nid papurau cyflawn mohonynt: bydd nifer y marciau yn y profion byw oddeutu 20 ar gyfer pob grŵp blwyddyn, gydag un eitem ysgogi wedi'i dilyn gan rhwng pedwar ac wyth o gwestiynau ychwanegol. Yn 2014 bydd pob prawf rhesymu yn para 30 munud. Mae'r amser ar gyfer cyflwyno'r ysgogiad yn ychwanegol at amser yr asesiad.

• *Sut i ddefnyddio'r eitemau sampl*

Gellir argraffu'r eitemau sampl a'u defnyddio i ymarfer cyn y profion. Yna gellir nodi cryfderau a meysydd i wella arnynt a'u defnyddio fel gweithgareddau dysgu ac addysgu ychwanegol yn y dosbarth, lle y bo'n briodol.

Yn ogystal gellir defnyddio'r eitemau sampl rhesymu fel sail i drafodaeth yn y dosbarth, ac i ddangos technegau prawf da. Mae'r rhain yn cynnwys pwysigrwydd darllen y cwestiwn yn ofalus, ble i ysgrifennu'r atebion, pwysigrwydd dangos gwaith cyfrifo i alluogi eraill i weld y rhesymu, rheoli amser yn dda a manteision gwirio atebion.

Yr un mor bwysig, gellir defnyddio'r eitemau sampl i hyrwyddo dealltwriaeth o atebion da i gwestiynau agored. Er enghraifft, gallai athrawon lungopïo ystod o atebion dienw a gofyn i'r dysgwyr weithio mewn grwpiau bach i roi'r atebion yn eu trefn o'r 'gorau' i'r 'gwaethaf', a nodi nodweddion da pob ateb gan roi rhesymau dros hynny.

• *Marcio'r eitemau sampl*

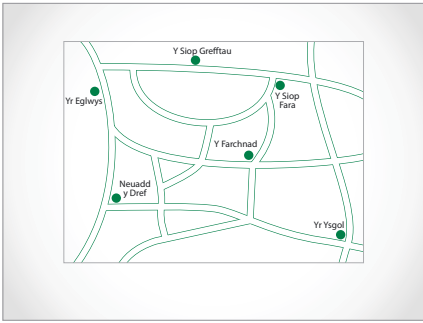
Darperir cynllun marcio, sy'n nodweddiadol o'r rhai a fydd yn cael eu defnyddio ochr yn ochr â'r profion byw. Mae'n cynnwys ystod o atebion tebygol a cheir canllawiau clir ar pryd a sut i roi credyd rhannol. Mae'r canllawiau marcio cyffredinol yn amlinellu egwyddorion marcio er mwyn hwyluso cysondeb ar draws ysgolion.

Dylid dangos y cyflwyniad i'r dysgwyr cyn gwneud cwestiwn 1

Dylid darllen y testun sydd yn y blychau ar y dde i'r dysgwyr. Gall athrawon ddefnyddio'u geiriau eu hunain, neu gynnig mwy o esboniad am y cyd-destun, os bydd angen. Serch hynny, ni ddylid rhoi help gyda'r rhifedd a gaiff ei asesu.

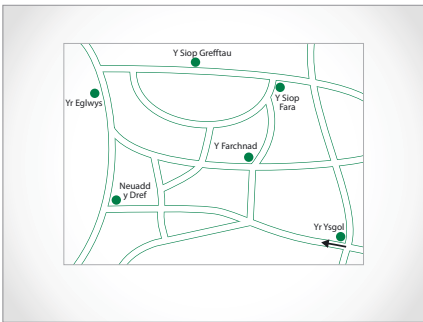
Sleid 1		<p>Allwch chi ddweud wrtha'i am y llun yma? Beth mae'n ei ddangos, fydddech chi'n meddwl? <i>(Ceisiwch annog trafodaeth.)</i></p> <p>Dyna ni, mae'n dangos pobl sydd wedi'u gwisgo fel brenhinoedd a breninesau. Maen nhw wedi gwisgo fel hyn ar gyfer carnifal. Maen nhw'n eistedd ar lori fach sy'n cael ei galw'n fflôt.</p>
Sleid 2		<p>Dyma lun o fflôt mwy sydd yn y carnifal. Mae rhai o'r fflotiau'n fawr iawn. Mae rhai'n ganolig eu maint, a rhai'n fach.</p>
Sleid 3		<p>Ac mae 'na bobl yn cerdded wrth ymyl rhai o'r fflotiau.</p> <p>Bydd y fflotiau i gyd yn teithio ar hyd y ffordd er mwyn i bobl eu gwyllo a'u hedmygu wrth iddyn nhw fynd heibio.</p> <p>Bydd y fflotiau'n symud yn ara' deg iawn, un ar ôl y llall, mewn rhes hir.</p>

Sleid 4

Dyma fap o dref. Fe wnaeth y bobl sy'n byw yn y dref gynllunio'r daith ar gyfer fflotiau eu carnifal. Beth yw'r llinellau gwyrdd hyn? Dyna ni, ffyrdd. A beth yw'r cylchoedd gwyrdd? Da iawn chi. Maen nhw'n dangos gwahanol fannau yn y dref. Fedrwch chi ddangos i mi ble mae Neuadd y Dref? A ble mae'r Siop Grefftau? Nawr, dangoswch yr Ysgol i mi.

Sleid 5

Fe gychwynnodd y fflotiau yma yn yr Ysgol. Pa ffordd aethon nhw wedyn? Dyna ni, fe aethon nhw'r ffordd yma (*pwyntiwch*) oherwydd mae'r saeth yn dangos y cyfeiriad.

Sleid 6

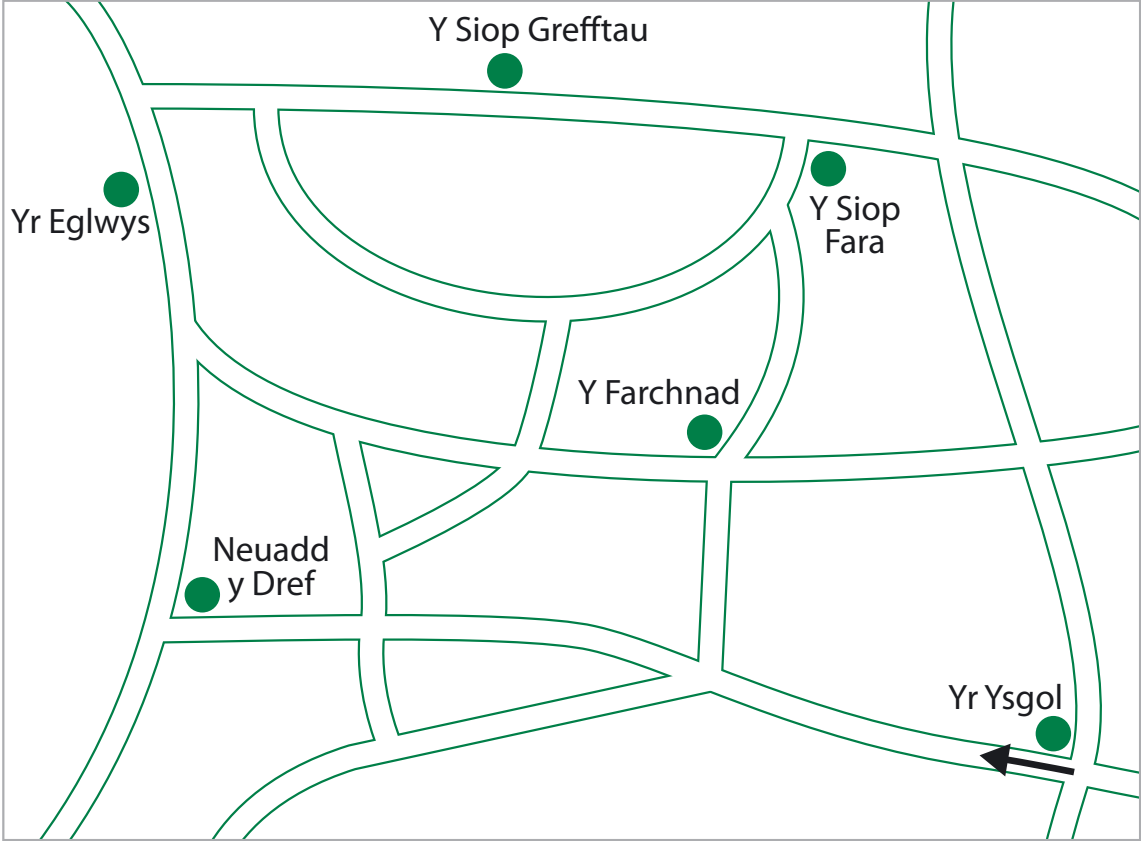

Mae'r cloc yn dangos faint o'r gloch y dechreuodd y carnifal a pha bryd y gadawodd y fflôt cyntaf yr Ysgol. Faint o'r gloch oedd hi? Da iawn, roedd hi'n 2 o'r gloch. Fe aeth y fflotiau heibio i fannau eraill ar wahanol adegau. Rydych chi'n mynd i ddefnyddio'r clociau i ddod o hyd i lwybr y fflotiau – y ffyrdd yr aethon nhw ar eu hyd. Mae'r holl wybodaeth sydd ei hangen arnoch chi yn eich llyfryn. Cofiwch ddangos eich gwaith bras er mwyn i rywun arall allu deall beth rydych chi'n ei wneud a pham. Ar ôl i chi orffen, bydd cwestiynau eraill i chi eu hateb.

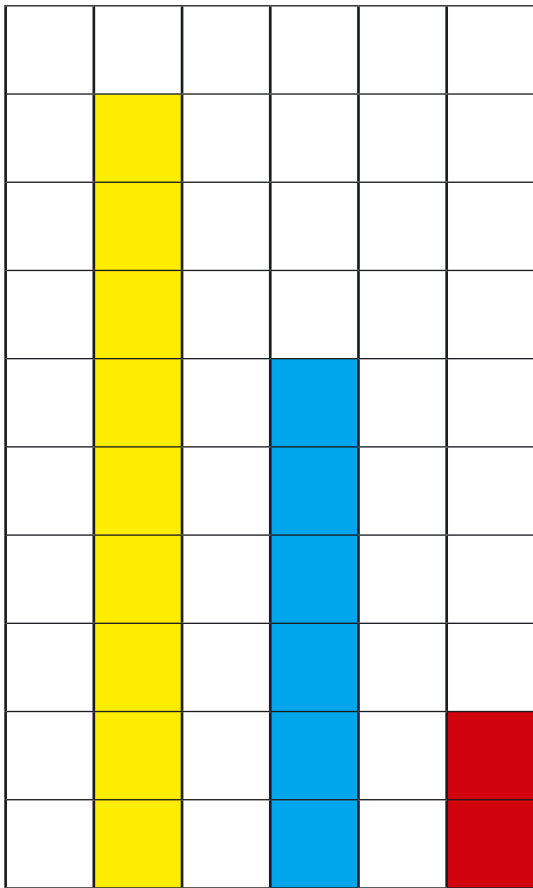
1

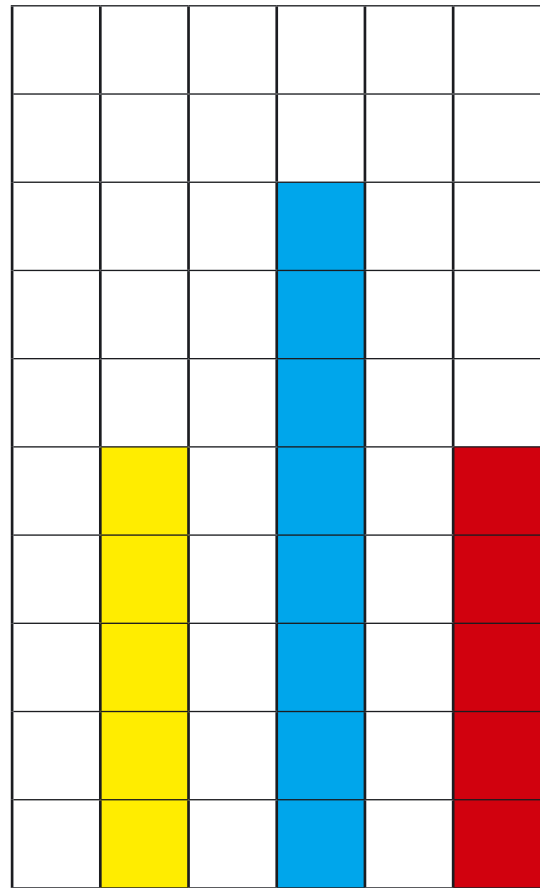
Defnyddiwch y clociau. Marciwch eu llwybr ar y map.

Fflotiau'r llynedd

Fflotiau eleni

Allwedd:

1 fflôt **mawr**

1 fflôt **canolig**

1 fflôt **bach**

Faint **yn fwy** o fflotiau oedd eleni nag yr oedd y llynedd?

yn fwy

2 Dyma'r darnau arian sydd gan Joe.

Mae'n newid **pob** darn **5c** am **un** darn **1c** a **dau** ddarn **2c**.

Faint o ddarnau arian sydd gan Joe?

nifer o ddarnau **1c** =

nifer o ddarnau **2c** =

Wedyn, mae Joe yn newid **pob** darn **2c** am **ddau** ddarn **1c**.

Faint o ddarnau **1c** sydd ganddo **i gyd** nawr?

3

Mae 1 car ac 1 bêl yn costio **70c**.

Mae 2 bêl yn costio **40c**.

Faint mae **3 char** yn ei gostio?

A large rectangular area with a green border, intended for writing. In the top-left corner, there is a small icon of a notepad with a pencil. In the bottom-right corner, there is a smaller, empty rectangular box with a green border.

3m

Deunyddiau sampl rhesymu: Canllawiau marcio

Mae'n bwysig bod y profion yn cael eu marcio'n gywir. Mae'r cwestiynau a'r atebion isod yn eich helpu i ddatblygu dealltwriaeth gyffredin o sut i farcio'n deg ac yn gyson.

- **Oes rhaid i'r dysgwyr ddefnyddio'r blychau ateb?**

Ar yr amod nad oes amwysedd, gall y dysgwyr roi eu hateb unrhyw le ar y dudalen. Os oes mwy nag un ateb rhaid marcio'r un sydd yn y blwch ateb, hyd yn oed os yw'n anghywir. Fodd bynnag, os yw'n amlwg bod ateb anghywir yn deillio o wall trawsgrifio (e.e. bod 65 wedi cael ei gopio fel 56), marciwch yr ateb sydd yn y gwaith cyfrifo.

- **Beth os bydd y dysgwyr yn dewis dull nad yw'n cael ei ddangos yn y cynllun marcio?**

Mae'r cynlluniau marcio'n dangos y dulliau mwyaf cyffredin, ond efallai y bydd dulliau eraill yn haeddu credyd – defnyddiwch eich barn proffesiynol. Mae unrhyw ddull cywir, pa mor idiosyncratig bynnag, yn dderbyniol.

- **Oes ots os bydd y dysgwr yn ysgrifennu'r ateb yn wahanol i'r hyn a ddangosir yn y cynllun marcio?**

Dylai atebion sy'n cyfateb o ran rhifau (e.e. wyth ar gyfer 8, neu dau chwarter neu 0.5 ar gyfer hanner) gael eu marcio fel atebion cywir oni fydd y cynllun marcio'n nodi'n wahanol.

- **Sut y dylwn i farcio atebion sy'n ymwneud ag arian?**

Gellir dangos arian mewn punnoedd neu geiniogau, ond os bydd sero ar goll, e.e. £4.7, dylid marcio'r ateb yn anghywir.

- **Sut y dylwn i farcio atebion sy'n ymwneud ag amser?**

Yn y byd go iawn, dangosir amseroedd mewn nifer o wahanol ffyrdd felly dylech dderbyn, er enghraifft, 02:30, 2.30, hanner awr wedi 2, ac ati. Peidiwch â derbyn 2.3 gan fod hyn yn amwys. Dylid defnyddio'r un egwyddor ar gyfer marcio cyfnodau o amser, e.e. ar gyfer dwy awr a hanner dylech dderbyn 2.5 ond nid 2.5pm.

- **Beth os bydd y dull yn anghywir ond yr ateb yn gywir?**

Oni fydd y cynllun marcio'n nodi'n wahanol, dylid marcio atebion cywir fel rhai cywir hyd yn oed os bydd y gwaith cyfrifo yn anghywir oherwydd efallai y bydd dysgwyr wedi ailddechrau heb ddangos y dull newydd a ddefnyddiwyd ganddynt.

- **Beth os bydd y dysgwr wedi dangos dealltwriaeth ond wedi camddarllen y wybodaeth sydd yn y cwestiwn?**

Ar gyfer eitem sy'n cynnwys dau farc (neu fwy), os bydd ateb anghywir yn deillio o gamddarllen gwybodaeth a roddir yn y cwestiwn ac nad yw'r cwestiwn yn haws o ganlyniad i hynny, yna tynnwch un marc yn unig. Er enghraifft, os bydd cwestiwn 2 farc yn 86 x 67 a bod y dysgwr yn cofnodi 96 x 67 ac yn rhoi 6432 fel ateb, dim ond un marc y dylid ei roi. Mewn cwestiwn sy'n cynnwys un marc, ni ellir rhoi unrhyw farciau.

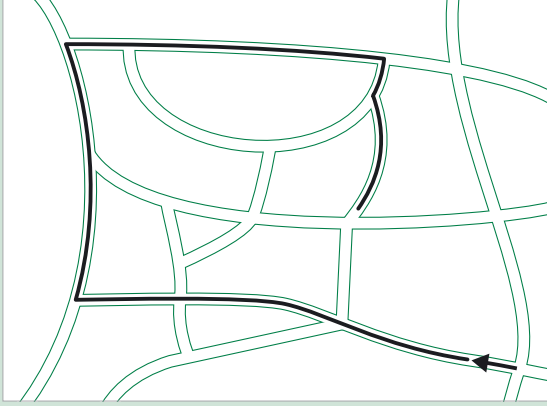
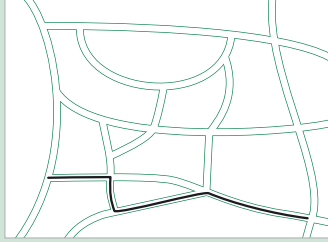
- **Beth y dylwn i ei wneud am waith sydd wedi'i groesi allan?**

Gallwch farcio gwaith cyfrifo sydd wedi'i groesi allan sydd heb gael ei ddisodli gan waith cyfrifo arall os oes modd ei ddarllen.

- **Beth yw'r gwahaniaeth rhwng gwall rhifol a gwall cysyniadol?**

Gwall rhifol yw un lle y ceir llithriad, e.e. gydag 86 x 67, os bydd y dysgwr yn cyfrifo $6 \times 7 = 54$ o fewn ateb sy'n gywir fel arall. Gwall cysyniadol yw camddealltwriaeth fwy difrifol lle nad oes unrhyw farciau ar gael am y dull, er enghraifft os caiff 86 x 60 ei gofnodi fel 516 yn hytrach na 5160

Deunyddiau sampl rhesymu Blwyddyn 2: Cynllun marcio

C	Marciau	Ateb	Sylwadau
1i	3m	Yn dangos y llwybr cywir: 	Derbyniwch lwybrau eraill nad ydynt yn mynd heibio i'r mannau a nodir ar y map, e.e. o'r Ysgol i Neuadd y Dref, derbyniwch
	Neu 2m	Yn dechrau drwy fynd o'r Ysgol i Neuadd y Dref i'r Eglwys Neu Yn gorffen drwy fynd o'r Siop Grefftau i'r Siop Fara i'r Farchnad	
	Neu 1m	Yn dechrau drwy fynd o'r Ysgol i Neuadd y Dref Neu Yn gorffen yn y Farchnad	
1ii	3m	1 arall	
	Neu 2m	Yn dangos pob un o'r tri gwahaniaeth cywir, e.e. <ul style="list-style-type: none"> • I lawr 4, i fyny 2, i fyny 3 • 4, 2, 3 Neu Yn dangos 17 ac 18	
	Neu 1m	Yn dangos unrhyw ddau wahaniaeth cywir Neu Yn dangos 17 neu 18	

C	Marciau	Ateb	Sylwadau
2i	1m	3	
2ii	1m	6	
2iii	1m	15	Gan fod y cwestiwn yn asesu cadwraeth arian, os rhoddwyd gwerthoedd anghywir yn gynharach yn y cwestiwn, peidiwch â derbyn atebion sy'n dilyn o'r rheini
3	3m	150c neu £1.50	Am 3m, rhaid dangos yr unedau
	Neu 2m	Yn dangos neu'n awgrymu 3 lot o 50c, e.e. <ul style="list-style-type: none"> • 150 • 1.50 • 50×3 • $50 + 50 + 50$ 	
	Neu 1m	Yn dangos neu'n awgrymu bod pêl yn costio 20c	

